

NICHOLAS SEARLE

**MAESTRUL
MINCIUNII**

Traducere din limba engleză de
LOREDANA FRĂȚILĂ-CRISTESCU

CORINT
BOOKS

—2019—

Nom de guerre¹

1

„ESTE PERFECT”, își zice Roy. Kismet², descoperire întâmplătoare, destin, pură întâmplare, spune-i cum îți place. Toate într-una. Nu-i sigur că crede în soartă ori în orice altceva în afară de prezentul imediat. Dar, pe de altă parte, în general, i-a mers bine în viață.

Se ridică în picioare și se plimbă prin apartament, verificând să fie ferestrele bine închise, iar electrocasnicele oprite corect. Bate cu palma peste pieptul blazerului său atârnat pe dosul ușii: da, portofelul e la locul lui. Cheile sunt pregătite pe consola din hol.

Femeia asta pare mană cerească, în fine, cel puțin din CV-ul pe care l-a deschis el pe ecran. A dat Domnul! Știe cum să prevadă micile modificări, momentele acelea în care o ușoară imperfecțiune este transformată, printr-o alegere inteligentă a cuvintelor ori o minciunică nevinovată, în ceva indiscutabil pozitiv. E în firea omului. Se îndoiește, de exemplu, că pe ea chiar o cheamă Estelle, la fel cum nici pe el nu-l cheamă Brian. Din punctul lui de vedere, asemenea trucuri neînsemnate sunt

¹ „Nume de război”, pseudonim folosit de cineva pentru o anumită activitate, inițial pseudonim de luptător în război (în fr. în orig.) (n. tr.).

² În islamism, „soartă, destin, fatalitate, voia lui Allah” (în persană în orig.) (n. tr.).

de așteptat și acceptabile. Ele ung roțițele. Când vor fi date la iveală, o să se arate potrivit de tolerant și amuzat de toate aceste mici înflorituri. Spre deosebire de minciunile mai degrabă mari cu care dai piept adesea, își zice el, punând pliculețul de ceai în coșul de gunoi, clătind ceașca și farfurioara și așezându-le, cu fundul în sus, pe scurgătorul de vase.

Trage aer în piept și oprește computerul, apoi împinge ordonat scaunul sub birou. A mai fost în acest punct în care-și pune mari speranțe. Gândul care l-a fulgerat aduce cu sine o sastiseală de moment. Întâlnirile alea îngrozitoare la Beef-eaters și Tobys de prin comitatele din jurul Londrei cu femei bătrâne și anoste, la care amărăciunea neîmplinirii maritale alături de soți neinteresanți, care n-au făcut nimic în viață, a devenit, pesemne, la văduvie, sămânța unui sentiment că au permis de voie să mintă! Pentru ele nu există amintiri fericite sau binecuvântarea de a locui în vile umbrite de verdeață în Surrey. Aceste femei trăiesc în case sărăcicioase care, fără îndoială, miros a prăjeală și o duc de azi pe mâine cu pomană de la stat, blestemându-l pe Bert, Alf sau care-o mai fi fost el și cugetând la o viață furată. Umblă după ce mai pot prinde și ele acum, cu orice mijloace. Cine le poate condamna pentru asta?

Inspecție rapidă. Cămașă albă imaculată: da. Dungile pantalonilor de flanel gri: perfecte. Pantofii lustruiți cu scuipat: lucesc. Cravata regulamentară cu dungi: bine înnodată. Părul: pieptănat atent. Sacou albastru luat de pe umeras și îmbrăcat. I se potrivește mănușă. Privire fugară în oglindă: arată de șaptezeci de ani, chiar și șaizeci la nevoie. Se uită la ceas. Taxiul ar trebui să ajungă în curând. Drumul cu trenul de la Gara Paddington o să dureze cam treizeci de minute.

Pentru femeile alea disperate, reprezintă o evadare. O aventură. Pentru Roy, năzbâția asta cu mersul la întâlniri e ceva

diferit: un demers de profesionist. Nu-și permite să devină un divertisment frivol sau să le decepționeze cu blândețe. Le fixează cu ochii lui albaștri înainte să le facă bucăți mai ceva ca un criminalist. Șterge pe jos cu ele. Și-a făcut temele și le informează despre asta.

„Credeam c-ai zis că ai un metru și șaptezeci și unu de centimetri înălțime și ești subțire”, poate să zică el, ca și cum nu-i vine să creadă, însă suficient de delicat cât să nu adauge: „și nu o piticanie obeză”. „Nu prea semeni cu poza, nu? E făcută acum câțiva ani, scumpo?” (Nu adaugă și completarea ulterioară: „și în ea e soră-ta, care arată mai bine.”) „Locuiești lângă Tunbridge Wells, zici. Mai degrabă Dartford, nu?” Ori: „Atunci când vorbești despre faptul că-ți faci vacanțele în Europa te referi la un pachet turistic la Benidorm¹ o dată pe an luat prin agenție împreună cu soră-ta?”

Dacă, așa cum a plănuțit, ajunge al doilea la locul de întâlnire, de obicei procedează la o scurtă recunoaștere ca să cântărească lucrurile. Când se confruntă cu elementul deprimant familiar, poate pur și simplu să plece fără să se prezinte. Așa-i de previzibil totul! N-o face însă niciodată. O privește ca pe datoria lui să le sfârâme iluziile zadarnice. Are să le fie mai bine, într-un final. Începe cu zâmbetul lui fermecător și salutul galant, după care trece lin, dar rapid la ceea ce a devenit un soi de scenariu de bază.

„Una dintre chestiile care-mi displac foarte tare este lipsa de onestitate”, zice el.

De regulă, ele zâmbesc și încuviințează supuse din cap.

„Așadar, cu scuzele mele și având la activ și câte-o experiență neplăcută” – încă un zâmbet, cât de blând poate –, „să trecem la subiect, bine?”

¹ Stațiune pe coasta de est a Spaniei, în provincia Alicante (n. tr.).

În general, aici ele iar încuviințează din cap, probabil fără zâmbet și cu un foit ușor pe scaun pe care el îl remarcă, dar alții poate că nu.

Insistă scrupulos să împartă nota de plată la final și nu lasă loc ambiguităților în ceea ce privește viitorul. Fără politețuri nesincere. „Nu ești ceea ce mă așteptasem eu”, zice el, clătinând obosit din cap. „O, nu! Ce păcat! Dacă te-ai fi exprimat și tu mai clar. Dacă te-ai fi descris mai... exact, să spunem? Am fi putut evita amândoi risipa asta de energie. Pe care, la momentul acesta al vieții noastre” – aici un licăr scurt al ochilor și un zâmbet schițat ca să le arate ce pierd –, „nu prea ne-o permitem. De-ar...”

Speră ca astăzi să nu fie nevoit să recurgă la asemenea măsuri. Dacă însă va fi cazul, atunci se va fi achitat de această datorie față de sine, față de nefericita de dinaintea lui și de sistemul care îi potrivește greșit pe cei lipsiți de speranță cu cei care-și fac iluzii, motiv pentru care, crede el, e în mare pericol să se discrediteze. Toate orele alea irosite bând Britvic¹, tot efortul depus pentru o conversație care curge greu la o porție de grătar sclipitor cu diferite feluri de carne ori în fața unor plăcinte cu carne de vită și bere produse în masă și încălzite la microunde, legume la cuptor sau tikka masala², toate momentele acelea de bun-rămas jenante, cu false promisiuni de a ține legătura pe viitor. Nu erau pentru el. Încă și mai puțin erau toate acele relații sortite eșecului, când, de fapt, nu-și dorea decât o ultimă zi însorită.

Roy nu-i pesimist, totuși. „Adună-te, gândește pozitiv!” De fiecare dată pornește de la zero, plin de speranță. „De data asta

¹ Marcă britanică de băuturi răcoritoare (n. tr.).

² Preparat culinar de origine indiană, foarte popular în Marea Britanie, care constă din bucățele de carne (în special pui) cu un sos de curry picant (n. tr.).

are să fie altfel”, își spune el, trecând repede peste faptul că și-a mai zis-o de câteva ori înainte. Simte însă că n-are să mai fie la fel.

A sosit taxiul. Se îndreaptă de spate, își zâmbeste și încuie ușa înainte să se îndrepte cu pași grăbiți spre mașină.

2

BETTY FACE ULTIMELE PREGĂTIRI, foarte atentă să-și țină încântarea sub control. Stephen o s-o ducă la pub și o s-o aștepte afară, așa că nu-și face griji. Nu tu obraji aprinși când întârzie trenul periculos de mult. Nu tu durere inutilă de șolduri când se grăbește lipsită de eleganță pe strada mare. Nu tu agitație după întâlnire care să-i afecteze capacitatea de a-și găsi din nou drumul spre casă. Iar Stephen o să fie prezent, în caz c-ar simți, pe neașteptate, nevoia de a pune capăt mai devreme întâlnirii.

Vor trebui să pornească în câteva minute, i-a zis Stephen după ce-a căutat pe Google și pe drăcia lui cu navigație prin satelit. Ea se descurcă oarecum cu internetul, dar tot mai sunt atâtea chestii pe acolo care-o zăpăcesc. De pildă, ce e ăla un *tweet*? „Cum naiba am supraviețuit noi fără toate dispozitivele astea? Sau, mai la obiect, de ce se bazează tinerii atât de mult pe ele?”

Îl aude pe Stephen măsurând ușor holul cu pasul. Pare mai agitat decât ea, ce drăguț din partea lui! Când își dă cu ruj, se uită în oglindă. N-o să fie niciun pic de neliniște de ultimă clipă. Rochia albastră înflorată pe care a ales-o o să fie perfectă și îi scoate în evidență părul blond, tăiat bob, cât de „la modă” se poate la vârsta ei. N-o să schimbe colierul delicat de argint și broșa asortată cu ceva care sare mai tare în ochi, ca perlele. N-o să opteze pentru pantofi mai mult sau mai puțin comozi. N-o să necesite o ultimă cană de cafea care să-i dea curaj.

Betty nu se consideră emotivă. E calmă și realistă, după cum îi place să creadă. Cândva descrisă, pe bună dreptate, drept frumoasă, acceptă, speră ea, cu grație, urmele lăsate de trecerea timpului. Preferă să se gândească la ele ca la simple urme, nu ravagii. Chiar dacă, într-o oarecare măsură, e încă radioasă, frumoasă nu mai este. Nu se mai poate preface că e, în ciuda încercărilor hotărâte ale revistelor pentru femei de a crea și a cuceri o nouă piață, cea a femeilor cu părul cărunt. Poate că ea e ceva diferit, fără nume și fără vârstă.

Pune la loc capacul rujului, freacă ușor buzele una de alta ca să se asigure că l-a întins bine, pipăie colierul cu degetele, își atinge ușor părul și se mai uită pentru ultima dată să vadă cum arată. E gata. Aruncă o privire fugară ceasului: a terminat cu cinci minute mai devreme. Stephen o întâmpină cu o îmbrățișare delicată și cuviincioasă când iese în hol.

— Arăți superb! zice el, iar ea îl crede.

3

STEPHEN CONDUCE MAI POTOLIT pe ploaie decât ar face-o cu altă ocazie. Chiar și mai și, dat fiind că, nici în cele mai bune momente ale lui, nu are încredere în priceperea lui ca șofer. Conduce încet pentru el, ca să se calmeze, nu pentru ea. Ea e plină de vigoare, clar mult mai plină de vigoare decât el, în ciuda diferenței de vârstă care îi desparte. Și-a trăit viața, mai degrabă decât să studieze cum și-au trăit-o alții pe-a lor. O pasăre bătrână plină de temperament, ar putea zice unii, dar nu și el. Nu, el nu și-ar putea închipui ceva mai nepotrivit. N-ar folosi un asemenea limbaj și, oricum, caracterizarea ar fi inexactă. Ea e fragilă, deși nu ca o vrăbiuță, cu trăsături de porțelan și siluetă filiformă. Constituția ei e puternică. Imposibil de frânt, ar zice el.

Pornesc devreme ca să nu riște să întârzie. El își face drum cu băgare de seamă prin intersecții, se silește să meargă tot timpul cu 16 kilometri la oră sub viteza legală și respectă restricțiile impuse de semnele de circulație cu exagerată obediență. E o zi importantă pentru ea, pentru el.

— Nu ești deloc agitată? o întreabă.

— Un pic, îi răspunde. Nu prea tare, totuși. Pentru mine e însă mai ușor, nu-i așa?

— Cum vine asta?

— Pentru că eu întreprind acțiunea. Nu aștept. Nu mă uit. O să fiu acolo. Tu o să fii afară, în mașină. Neajutorat.

— Dar tu o să fii acolo înăuntru. Cu el. Cine știe cum o să fie ca om? Cum o să fie experiența pentru tine?

Zâmbește.

— Tocmai asta e! Ceea ce ușurează lucrurile. Realmente. Nu vezi, nu? Cum ai putea? Am trecut de vârsta la care mai contează ceva cu adevărat, mai ales ce zic sau fac eu. Pot să mă comport cât de scandalos vreau, fără să mă tem de urmări. Sunt o cantitate periculoasă. Nu mai am treabă cu jena. Dacă nu merge, nu merge. O să trăiesc să mai dau piept cu viața încă o zi.

— Ești remarcabilă! Curajoasă...

— Nu chiar. Ce se poate întâmpla? O băutură și ceva de ciugulit alături de ceea ce este, fără îndoială, un gentleman desăvârșit într-un local de țară aglomerat. Cu cavalerul meu în armură strălucitoare, așteptând afară în timp ce strânge nervos în mână telefonul mobil. Ce se poate întâmpla?

El zâmbește și iese de pe autostradă pe drumul de acces.

— ESTELLE, SE PREZINTĂ EA, întinzând mâna, cu o licărire în ochi când zâmbește.

— Brian! răspunde el. Încântat!

L-a găsit. După cele zece minute de rigoare de la ora stabilită, grație învârtitului judicios al lui Stephen cu mașina prin zonă, însoțit de priviri fugare spre clădirea nou construită ca să pară veche și luminată puternic în după-amiaza mohorâtă de martie.

Pentru Roy, e genul de femeie pe care-o recunoști instantaneu. De statură medie, subțire, care pare tânără pentru vârsta ei, cu ceva de puștoaică jucăușă în ea, expresie de încântare și ochi atrăgători. Păr frumos. O rochie uluitoare, care-i scoate în evidență silueta. Cu siguranță, pe vremuri, mulți bărbați au întors capetele după ea. Fotografia de pe site n-a mințit. Ușoara lui iritare că nu ajunsese ea înainte se evaporă. Aprobă. O, da! Chiar foarte tare.

— Ce să-ți iau de băut? întreabă el.

— Mi-ar plăcea... un martini cu votcă.

Nu știe de ce, pur și simplu așa i-a venit în minte. O astfel de impetuozitate nu este indicată în următoarea oră sau două. Control și disciplină.

— Agitat sau amestecat¹? întreabă el cu un zâmbet și o ridicare din sprânceană.

„Cam departe de obișnuitul și tristul sherry“, își zice.

— Ha, ha! face ea.

Îi comandă băutura, propune să ia loc și le duce paharele la masa numărul 16.

— Cum m-ai recunoscut? o întreabă.

¹ Aluzie la celebra replică *Shaken, not stirred* a agentului 007, personajul romanelor de acțiune imaginate de Ian Fleming. Eroul acestora, agentul secret James Bond, adoră martini cu votcă, iar atunci când o comandă la bar, cere ca băutura să fie, de fapt, amestecată în shaker, nu cu lingurița (n. red.).

— Păi am intrat, am făcut ochii roată și iată-te stând la bar! Înalt, distins, deștept, exact cum te-ai descris. Fotografia te surprinde foarte bine.

„Nu-i prea departe de adevăr”, gândește ea. De fapt, dintr-o mare de directori de vânzări ambițioși și motivați – aparent – în vârstă de șaisprezece ani, n-a fost greu de reperat.

— CVAO¹, zice el.

— Poftim?

— Ce vezi, aia obții. Fac exact ce scrie pe cutie.

— Ah! exclamă ea. Ce dezamăgitor!

Zâmbește ca și cum ar vrea să-l asigure că flirtează.

— Ho, ho, ho! hohotește el după o scurtă pauză, cu umerii săltându-i. Foarte bine! Văd că am dat de bucluc. O să ne înțelegem de minune.

O evaluează sincer.

— O, da!

ÎȘI COMANDĂ MÂNCAREA, ea, paste vegetariene, el, friptură, ou și cartofi prăjiți. Printre îmbucături de *conchigliette*² parcă de plastic mânjite cu legume prelucrate pentru mâncarea de bebeluși și un sos ațos de brânză, ea îl studiază mai îndeaproape. E, într-adevăr, înalt și lat în umeri, cu un păr des și alb dat pe spate, lăsând să se vadă o față roșie, pe care afluenții vaselor de sânge au desenat o hartă complexă. Părul e îmblânzit cu gel și lipit cu grijă după urechi. Are niște ochi uimitori, aproape primejdioși, cu albastrul-deschis al irișilor în albul lăptos din jur, pe o mare de piele care se înroșește,

¹ În orig., WYSIWYG (*what you see is what you get* = *ce vezi, aia iese/obții*), termen din IT care înseamnă că imaginile și textul arată pe un ecran de computer la fel cum vor arăta tipărite (n. tr.).

² Paste făinoase în formă de mici cochilii de scoici (în it. în orig) (n. tr.).

vigilenți, care o săgetează atunci o privesc. Dacă n-ar fi vârsta care să mai slăbească impresia, s-ar putea teme de el, de fapt, se și teme un pic.

A fost cândva un om care impunea respect, își zice ea, înalt și autoritar. Încă se mai ține astfel, dar se observă o gârbovire pe care n-o poate ascunde. Umerii îi sunt încovoiați, iar ochii dau de înțeles că, la urma urmei, nu se poate sustrage morții. Dovada e mult prea convingătoare și poartă în ea dezamăgirea produsă de intensificarea deteriorării fizice și mintale. Își dă și ea seama cam cum trebuie să se simtă el, deși n-a fost niciodată impunătoare; vivace, probabil, dar fără acea vanitate ciudată masculină a cărei inutilitate o dă, crud, la iveală, inevitabilul declin al puterii virile masculine. Cumva, îi pare rău pentru el.

Conversația curge ușor.

— E bună, zice ea nesinceră, ridicând privirea de la mizeria din farfuria ei.

— A, da, zice el. Te poți baza pe oamenii de aici.

— Friptura ta cum e?

— Splendidă. Mai vrei un pahar?

— Da, Brian. N-am să refuz.

— Nu conduci mașina?

— Nu. M-a adus nepotul meu.

— Nepotul?

— Da. Stephen e numele lui. Mă așteaptă afară, în mașină. Cufundat într-o carte, fără îndoială.

— Ești apropiată de membrii familiei tale, deci?

— Da, răspunde ea hotărât. Nu suntem mulți, dar suntem foarte apropiați.

— Povestește-mi despre ei!

— Asta e unul dintre subiectele evidente de conversație, iar ea e pregătită. Fiul ei, Michael, director în industria farmaceutică

și care locuiește în apropiere de Manchester împreună cu soția, Anne. Fiul lor, Stephen, istoric la Universitatea din Bristol. Fiica lor, Emma, care studiază engleza la Edinburgh. Îl pomenește în treacăt pe Alasdair, răposatul ei soț, dar știe că nu e momentul să discute tristețile particulare, care, parțial, i-au adus la masa la care stau.

E rândul lui Brian. Fiul său, se pare, proiectează bucătăria la Sydney și iau rar legătura unul cu altul, fără să se formalizeze, pe un ton cumva amical. Nu, nu are nepoți. E evident că Brian nu se simte în largul său atunci când trebuie să vorbească despre fiul lui. El unul a fost fratele cel mai mare din trei, iar frații i-au murit. Mai era și soția lui, Mary. Sărmana, sărmana Mary! Coboară privirea, iar Betty bănuiește că s-ar putea să-i apară o lacrimă în colțul ochilor.

— Știi tu, zice el, ridicând privirea, înviorat parcă, una dintre chestiile care-mi displac foarte tare este lipsa de onestitate.

Se uită fix la ea, iar Betty îi răspunde cu o privire egală ca intensitate.

— Se pare că, în zilele noastre, nimeni nu mai are rezerve și minte cu nerușinare. Când e prins, desigur, o, da! Se pare însă că lipsa de onestitate e în regulă, dacă poți trece neobservat. Deplâng chestia asta. Mă înțelegeți?

Se uită la el și zâmbește:

— Da, cred că da.

— Așa că trebuie să-ți mărturisesc că mă fac vinovat de o mică înșelătorie. În ceea ce privește întâlnirea cu tine.

Face o pauză și ia o expresie solemnă.

— Mă tem că nu mă cheamă Brian, ci Roy. Roy Courtnay. Brian a fost un *nom de plume*¹ pentru această întâlnire. Dacă pricepi ce vreau să zic. Momentele astea te fac să te simți atât de vulnerabil!

¹ Pseudonim literar (în fr. în orig.) (n. tr.).

Nom de guerre, își zice Betty, ușor iritată.

— A, asta era! răspunde ea cu o indiferență veselă. N-am mai făcut asta niciodată, dar am presupus că așa se întâmplă de obicei. O măsură de protecție firească. Bănuiesc că acum e momentul în care mărturisesc eu că nici pe mine nu mă cheamă Estelle. Ci Betty.

Se uită serios la altul înainte să izbucnească în același timp în râs.

— Îți pot promite că aceasta a fost ultima oară când te-am mințit, Betty. Orice o să-ți spun de-acum înainte are să fie adevărat. Sinceritate totală îți pot promite, Betty. Sinceritate totală, spune el și zâmbește larg.

„Ușurel!” își zice ea, zâmbindu-i la rândul ei fără rezerve și fără echivoc.

— Mă bucur s-o aud.

Au depășit o limită, simte fiecare în sinea lui, și se relaxează. Sporovăiesc, vorbind despre tineri. E un teritoriu sigur, iar prin platitudini își pot împărtăși uimirea față de viața din ziua de azi.

— Sunt așa de curajoși! zice ea. N-aș fi îndrăznit în veci să fac unele dintre lucrurile pe care le fac ei.

— Și așa de nepăsători! răspunde el, totul este atât de ușor pentru ei. Fără perseverență.

— Știu. N-au nicio grijă. Nu ca noi. Mă bucur că-s așa.

Betty presupune că momentul de față trebuie să facă neapărat parte din întregul proces, să fie un pas pe calea spre o mai mare intimitate. Nu prea crede ce zice, inventează din mers.

Îi spune lui Roy că Stephen nici măcar n-are telefon la el în apartament, căci chestia aia mobilă inteligentă pare să fie tot ce-i trebuie. Își ține viața în buzunarul de la spate al pantalonilor. Când erau mici, cad ei de acord, cel mai puternic

simbol al statutului social era să ai telefon acasă. Acum e o gafă din acest punct de vedere. Fiul ei are trei mașini și sunt doar doi oameni în casa lui, acum că au plecat ambii copii. Sau mai degrabă nu le deține, ci plătește lunar o sumă exorbitantă pe leasing și le predă pe fiecare contra uneia noi la fiecare trei ani, un aranjament absurd pe care i l-a explicat răbdător de câteva ori, dar pe care ea tot nu reușește să-l priceapă, după cum zice băiatul. N-ar îndrăzni nimeni în ziua de azi să mai strângă bani să cumpere ceva. Nepoata sa are douăzeci de ani și a vizitat mai multe țări decât Betty în toată viața ei. Trăncănește, aruncându-se cu capul înainte, își dă ea seama, dar nu contează. E în regulă.

Stephen este chemat prompt și apreciat.

— Un tânăr pe cinste! zice Roy cât e tânărul la toaletă. Un omagiu la adresa ta, Betty. Un tânăr pe cinste!

Se face schimb de numere de telefon și se exprimă sincer intenția de revedere nu peste multă vreme. Se oferă să-l ducă pe Roy cu mașina la gară, dar el refuză.

— Nu-s chiar așa de decrepit, răspunde iute. Se ajunge repede pe jos.

Se ridică în picioare când pleacă ei și o sărută pe Betty pe obraz. Ea îi întoarce gestul, îl strânge de braț și-l trage ușor spre ea, deși nu tocmai în intimitatea unei îmbrățișări, după care întinde brațele și-l ține așa, privindu-l în ochi.

— Pe data viitoare, atunci! zice ea.

— *Au revoir*, Betty! răspunde el.